

Honvédelmi alapismeretek szóbeli érettségi tételek

2025. október-november

Készítette:

Kiss Attila, vizsgáztató

Jóváhagyta:

elnök

1. TÉTEL

- 1.A) Ismertesse a terep fogalmát, mondja el, miért fontos a terep sajátosságainak ismerete a katonák számára! Nevezze meg a hét meghatározó terepelemet, és magyarázza el, hogy mely sajátosságai lényegesek katonai szempontból az egyes terepelemeknek!
- 1.B) Ismertesse az alakítás alapfogalmait, mondja el, hogy mi az oszlop-, mi a vonalalakzat, mit nevezünk térköznek és távköznek zárt alakzatban! Mutassa be a térköz és a távköz felvételét!
- 1.C) Egy főúton közlekedve arra lesz figyelmes, hogy az ön előtt közlekedő személygépkocsi a kanyarban kisodródik és az árokba borul. A baleset, sérült, elsősegély, veszélyzóna, kimentés, biztonsági zóna fogalmak alkalmazásával foglalja össze a legfontosabb teendőket, továbbá magyarázza el a fogalmak lényegét!

2. TÉTEL

2.A) Az alábbi képek segítségével nevezze meg az alapvető tereptípusokat, és magyarázza el legfontosabb hatásaikat a katonai tevékenységre!

2.B) Magának vezényelve hajtsa végre a „Balra át!” vezényszóra történő szabályos ténykedést, és magyarázza el azt!

2.C) Közúton közlekedve egy közlekedési baleset helyszínére ön érkezik először, majd egy másik jármű is megáll. A helyszín biztosítását és tájékozódást követően megállapítja, hogy a balesetet szenvedett gépkocsiban hárman utaztak. A gépkocsi vezetője önkívületi állapotban az autó előtt ordít, magát vádolja a baleset bekövetkezése miatt. Az arcán horzsolásos sérülés látható. A jobb első ülésen ülő személy a gépkocsiból az ütközés hatására kirepült, nincs eszméleténél, pulzusa nem érzékelhető, nem lélegzik. A harmadik személy a kocsik hátsó ülésén utazott, bal felkarja erősen vérzik, jobb lába dagadt, nagyon fáj. Ismertesse a vázolt helyzetben végrehajtandó legfontosabb tevékenységet! Az időfaktor fogalmának alkalmazásával magyarázza el a sérültek ellátásának sorrendjét!

3. TÉTEL

- 3.A) Az oktatótérkép segítségével állapítsa meg Balatonalmádi hajóállomás UTM-koordinátáját! Magyarázza el a meghatározás menetét!
- 3.B) Magának vezényelve hajtsa végre a „Hátra arc!” vezényszóra történő szabályos ténykedést, és magyarázza el azt!
- 3.C) Személygépkocsival közlekedve egy közúti baleset helyszínére ön érkezik elsőként. A helyszín biztosítását követően megállapítja, hogy egy kisméretű személygépkocsi fának ütközött, a fa félig kidőlt. A gépkocsiban csak a gépkocsivezető tartózkodott. A gépkocsivezető eszméleténél van, kérdéseire válaszol, az autóból kiszállni egyedül nem tud, lábát fájlalja, de az nincs beszorulva, karja erősen vérzik. Döntse el, hogy a vázolt helyzetben szükséges-e kimenteni a sérültet, döntését indokolja! Magyarázza el a Rautek-féle műfogás lényegét, ismertesse, hogy mikor kell azt végrehajtani!

4. TÉTEL

- 4.A) Magyarázza el, hogy miért fontos az álláspont meghatározása, sorolja fel az álláspont meghatározásának módszereit! Mondja el, hogy milyen módszerrel határozza meg álláspontját, ha útkereszteződésben áll, és milyen módszer alkalmazható, ha az álláspont viszonylag kis távolságra található egy hídtól! Ismertesse a két módszer végrehajtásának lényegét!
- 4.B) A nyári időszakban a laktanyaparancsnok engedélyezte a sapkaviselés mellőzését. Ön a járdán a 13. épületből a 14. épületbe tart egyedül, amikor észreveszi, hogy önnel szemben egy feljebbvaló érkezik. Magyarázza el, hogy mi ilyenkor a helyes tevékenység, és mutassa be azt!
- 4.C) A március 15-i ünnepségen az egyik diák összeesik. A társainak sikerül megakadályozni, hogy a földre zuhanjon, majd rövid idő alatt magához tér, sápadt, verejtékezik. Magyarázza el, hogy mi ilyen esetben a helyes teendő! Magyarázza el, hogy mi lehet az oka a diák rosszullétének!

5. TÉTEL

- 5.A) Ismertesse a fő világtájakat! Magyarázza el, hogy melyik világtájat tekintjük legfontosabbnak! Ismertesse a többi fő világtáj levezetését a legfontosabb világtájból! Ismertesse, hogy a tájékozódás során hányféle északi iránnyal találkozunk, röviden értelmezze azokat! Ismertessen egy példát olyan természeti jelenségre, mellyel megállapíthatók a világtájak!
- 5.B) Önt az előjárója megszólítja. Magyarázza el, hogy milyen állásban kell ilyenkor állnia, ismertesse annak jellemzőit, és magának vezényelve mutassa be azt!
- 5.C) Mondja el, hogy mi az a legfontosabb alapelv, amit a kimentés során az elsősegélynyújtónak mindig figyelembe kell vennie! Ismertesse a tűzoltófogás és a tálcáfogás lényegét, magyarázza el, mikor alkalmazzák ezeket a módszereket! Mondjon két példát rögtönzött eszközök használatára épületből történő kimentés esetén!

6. TÉTEL

- 6.A) Ismertesse a lencsés tájoló fő részeit, hajtsa végre vele a térkép tájolását és magyarázza el a tájolás folyamatát! (A tájolás végrehajtása során nem kell figyelembe vennie az iránytűeltérést.)
- 6.B) Ön egy katonai étkezdébe lép be, ahol a bajtársai ebédelnek. Magyarázza el és mutassa be az ilyenkor szabályos alaki tevékenységet! Mondjon még két példát, amikor ezt a ténykedést kell végrehajtania!
- 6.C) Magyarázza el, hogy milyen célból kell alkalmazni az elsősegélynyújtás során a sérültek fektetését! Soroljon fel és ismertessen a sérültek/betegek ellátásakor alkalmazott fektetési módok közül 3 típust! Az ismertetés során térjen ki arra, hogy mikor alkalmazzuk az adott fektetést, és arra is, hogy hogyan kell azt végrehajtani! A stabil oldalfekvő helyzet nem szerepelhet a felsorolt és ismertetett módszerek között.

7. TÉTEL

- 7.A) Keresse meg az oktatótérképen az $Y=281-282$ km; $X = 5219-5220$ km UTM vetületi koordinátavonalakkal határolt területen elhelyezkedő, folyón átívelő tereptárgyakat! Azonosítsa és jellemezze a tereptárgyakat! Magyarázza el, hogy a térkép mely részeit használta a feladat megoldásához!
- 7.B) Magának vezényelve hajtsa végre a „Jobbra át!” vezényszóra történő szabályos ténykedést, és magyarázza el azt!
- 7.C) Fogalmazza meg, mi az eszméletlen állapot, ismertesse, hogyan lehet felismerni és hogyan kell ellátni az eszméletlen beteget!

8. TÉTEL

- 8.A) Ismertesse, hogyan állapíthatók meg eszköz nélkül a fő világtájak égitestek segítségével éjszaka és nappal! Magyarázza el, hogyan állapítható meg a déli irány analóg számlapos óra segítségével! Feleletében térjen ki arra, hogy mik a korlátai ezeknek a meghatározási módszereknek!
- 8.B) Ismertesse a „Pihenj!” vezényszóra történő szabályos tevékenységet és magának vezényelve mutassa azt be! Feleletében térjen ki a pihenj-állás jellemzőire is!
- 8.C) Ismertesse az újraélesztés szükségességének megállapítását szolgáló lépéseket és az újraélesztés menetét (BLS)! Magyarázza el, hogy milyen állapotban van akkor a beteg, ha újraélesztés szükséges és mikor nincs értelme az újraélesztésnek! Ismertesse a keringéspótlás és a befúvásos lélegeztetés menetét! Mondja el, meddig kell az újraélesztést végezni!

9. TÉTEL

- 9.A) Az oktatótérkép segítségével értelmezze a méretarány fogalmát! Sorolja fel a topográfiai térképek méretarány csoportjait, sorolja be a NATO-ban alkalmazott szabvány méretarányokat a csoportokba, magyarázza el a különböző méretarány-csoportok eltérő katonai alkalmazását!
- 9.B) Ön egy lakatlan szigetre kerül. Ismertesse, hogy az ember mennyi ideig képes életben maradni étel nélkül! Példákon keresztül mondja el, hogy ilyen helyzetben milyen lehetőségei adódnak az ételszerzésre! Feleletében térjen ki arra is, hogy ismeretlen növény esetén milyen lépések segítségével győződhet meg annak ehetőségéről!
- 9.C) Nevezze meg a vérzések három alapvető típusát, ismertesse azok jellemzőit! Feleletében a vérzések ellátására nem kell kitérnie.

10. TÉTEL

- 10.A) Az oktatótérkép segítségével határozza meg Papkeszi és Berhida vasútállomás vasútvonal mentén mért távolságát! Magyarázza el a meghatározás menetét! Feleletében térjen ki arra is, hogy milyen térképi jelek segítségével azonosította a tereppontokat, illetve a menetvonalat!
- 10.B) Ön a barátaival úgy dönt, hogy a szabadban töltenek néhány éjszakát nomád körülmények között, ezért összeállít egy túlélő felszerelést, amely kis helyen elfér. Sorolja fel, hogy milyen eszközöket válogat össze a felszereléséhez, és magyarázza el, hogy miért döntött egy-egy eszköz kiválasztásánál (mire fogja használni az eszközt)! Az összeállításnál vegye figyelembe, hogy fel kell arra is készülnie, hogy nem lesz térerő! Nevezze meg, hogy felszerelésében melyik az az eszköz, amely a legsokoldalúbban használható fel és ezért mindenképp nélkülözhetetlen!
- 10.C) Ismertesse a jelentős (artériás, ütőeres) vérzés ellátásának menetét, az artériás nyomópontok fogalmát és alkalmazásának módját! Nevezzen meg egy artériás nyomópontot és magyarázza el, hogy a megnevezett nyomópont pontos helyének ismerete milyen sérülés esetén szükséges!

11. TÉTEL

- 11.A) Ismertesse az UTM hengervetület jellemzőit, az UTM vetületi koordináta rendszer lényegét! Az oktatótérkép segítségével azonosítsa, hogy a térképszelvény melyik UTM szegmensben található! Mutassa meg, hogy hol található a térképen a teljes UTM-koordináta megírása! Ismertesse a megírást méterben az UTM szegmens megadásával, mondja el, hogy ez a pont milyen távol található az egyenlítőtől!
- 11.B) Magyarázza el, mit értünk túlélési helyzeten, milyen külső és belső (fizikai és pszichés) hatásokat kell elviselni az ilyen rendkívüli helyzetbe került személynek! Sorolja fel a túlélés legfontosabb alapszabályait és röviden ismertesse azokat!
- 11.C) Ismertesse az enyhe (kapilláris, hajszáleres) vérzés ellátásának lépéseit! Nevezze meg az alkalmazandó kötést és magyarázza el a kötés készítését! Ismertesse a kötözés során betartandó legfontosabb alapelveket!

12. TÉTEL

- 12.A) Az oktatótérkép segítségével végezze el az alábbi feladatokat! Magyarázza el, hogy az oktatótérkép mely részét használta a feladatok megoldásához!
1. Adja meg hány fő Berhida lakossága!
 2. Papkeszi település északi részén kettő ipari (mezőgazdasági) létesítmény található. Állapítsa meg, milyen létesítmények ezek!
 3. Az $y=289-290$ km és $x = 5221-5222$ km UTM vetületi koordinátavonalakkal határolt mezőben egy erdő található. Adja meg, hogy
 - a) milyen fafaj alkotja ezt az erdőt,
 - b) mekkora a fák átlagos magassága,
 - c) milyen a fák átlagos átmérője és d) mekkora a fák közötti átlagos távolság!
 4. Állapítsa meg, mekkora a legnagyobb tengerszint feletti magasság az erdő 2 km-es körzetében!
 5. Mondja meg, milyen vezeték fut végig az erdő közelében, attól nyugatra!
- 12.B) Soroljon fel természetes (primitív) és mesterséges tűzgyújtó eszközöket, a felsorolásban legyen olyan eszköz is, amely szeles, esős időben is jól alkalmazható! Ismertesse a stabil tűz kialakításának folyamatát, mondjon 1-1 példát a szükséges anyagokra!
- 12.C) Ismertesse a nagyfokú (vénás, visszeres) vérzés ellátásának lépéseit! Magyarázza el, hogyan kell vénás nyomókötetést készíteni!

13. TÉTEL

- 13.A) Az oktatótérkép segítségével végezze el az alábbi feladatokat! Magyarázza el, hogy az oktatótérkép mely részét használta a feladatok megoldásához!
1. Mondja el, hogy milyen gyümölcsöt termesztenek a Balatonfőkajártól keleti (észak-keleti) irányban elhelyezkedő Somlyó-hegyen, térjen ki arra is, hogy milyen jel mutatja ezt! Ismertesse, hogy a Somlyó-hegy melyik oldalán található ez a gyümölcs-ültetvény!
 2. Határozza meg, mekkora a Somlyó-hegy legnagyobb tengerszint feletti magassága, magyarázza el milyen jel mutatja ezt!
 3. Keresse meg a Somlyó-hegyen található gyümölcsültetvény két oldalán elhelyezkedő háromszögelési pontokat, és adja meg magasságukat! Határozza meg a gyümölcsültetvénytől keletre található háromszögelési pont UTM-koordinátáját!
- 13.B) Hajótörést szenvedő emberek egy csoportja egy palack ásványvízzel és két lönchús konzervvel egy növényzettel fedett, lakatlan szigetre sodródik. Az egyik személy zsebében egy öngyújtó maradt, amely működőképességét megőrizte, továbbá a mentőcsónakban volt elsősegély láda, amely széntablettát is tartalmaz.
1. Mondja meg, hogy az életben maradáshoz mire lesz leghamarabb szüksége a csapatnak, válaszát indokolja! (A vadállatok lehetséges támadásától eltekinthet.) Ismertesse, hogy milyen forrásokból, milyen lehetséges módszerekkel tudják ezt a „legsükségesebb anyagot” beszerezni!
 2. A szigeten a csapat édesvízre bukkant. Magyarázza el, mit kell tenni a vízzel annak érdekében, hogy az emberi fogyasztásra alkalmas legyen és mondja el, hogy milyen anyagokat, eszközöket használna fel ehhez!
- 13.C) Ismertesse, mik azok az ízületek, mikor beszélünk ízületi sérülésről! Nevezze meg az ízületi sérülések fajtáit és mondja el a sérülések fő jellemzőit! Magyarázza el az ízületi sérülések ellátásának fő szabályait!

14. TÉTEL

- 14.A) Ismertesse, hogyan jelenítik meg a topográfiai térképek a domborzatot! Ismertesse a szintvonal meghatározását, nevezze meg a szintvonalak fajtáit és sorolja fel alkalmazásukat! Ismertesse a szintvonalakhoz tartozó kiegészítő jeleket és azok használatát! Magyarázza el, hogy mi az az alapszintköz, mire használható és hol lehet az alapszintköz értékét a topográfiai térképen megtalálni! Adja meg az oktatótérkép alapszintközét!
- 14.B) Magyarázza el az álcázás, a rejtőzködés főbb szabályait! Ismertesse, mit értünk személyi álcázás alatt! Nevezzen meg olyan anyagokat, amelyeket a katona a természetben felhasználhat az álcázáshoz, és soroljon fel olyan eszközöket, felszereléseket, amelyek segítik a katonát a terepen való rejtőzködésben!
- 14.C) Nevezze meg és jellemezze a törések fajtáit, főbb tüneteiket, ellátásuk módját!

15. TÉTEL

- 15.A) Magyarázza el a globális helymeghatározás alapelvét, nevezzen meg a globális helymeghatározást akadályozó tényezőket, sorolja fel a GPS szegmenseit! Példák segítségével mutassa be a GPS gyakorlati alkalmazási lehetőségeit!
- 15.B) Magyarázza el a menedék jelentőségét a túlélési helyzetekben! Ismertesse a menedékhely kiválasztásának szempontjait! Nevezzen meg menedéktípusokat!
- 15.C) Az aranyóra, a hatórás szabály, a szakaszos sebesültellátás, az ön- és kölcsönös segélynyújtás fogalmak alkalmazásával ismertesse, milyen NATO szabályok vonatkoznak a sérült katonák harctéri ellátására! Feleletében térjen ki arra is, hogy kinek a felelőssége a katonák ellátása és arra is, hogy mi határozza meg azt, hogy a sérült katona milyen sebesültellátásban részesül!

vizsgázó
értékelő lapja

tételszám: _____

tételhúzás ideje: _____

feleletét megkezdte: _____

feleletét befejezte: _____

összetevő	elérhető pontok	szerzett pontok
A) feladat: Térkép és tereptani alapismeretek	20 pont	
B) feladat: Alaki ismeretek vagy túlélési ismeretek és táborozástechnika	15 pont	
C) feladat: Egészségügyi ismeretek	15 pont	

írásbeli pontszám összesen	100 pont	
szóbeli összesen	50 pont	
mindösszesen	150 pont	

Vizsgáztató:

Kiss Attila